

Mossen Cinto a la nostra vila

Era una de les darreres vesprades del mes d'Agost del 1909 que de la diligència que feia la ruta de Hostalrich a Sant Hilari, en baixava, ple de pols i masegat de les sotragades, l'il·lustre Fill de Folgaroles, gloria la mes gran de la nostra estimada Catalunya.

Tot el seu equipatge venia contingut dintre un mocador de vires vermelles lligat pels seus quatre becs, en el qual, pels brussocs que feia, s'hi endevinava una mudada neta de bugada; un breviari que contaria tants anys com eren els de sacerdoti del humil poeta, un devocionari de petites dimensions, que li feia companyia, i amb el palp s'hi descobria un plec de papers que potser serien les llicències ministerials, mena de cédula personal qu'acredita en les quatre parts del mon l'estat i condició del ministre de Jesucrist.

En la seva butxaca, per lo que poguï comprendre, ben segur que, no hi portava mes que la creu dels rosaris, per fer front a tot lo que pogués esdevenir.

Un amic m'havia anunciada la seva pujada a Sant Hilari amb dues ratlles posades de frau dintre la «Creu del Montseny», setmanari qu'un estol de joves plens de fe i enardiment, publicaven sota la seva direcció, allà a la ciutat dels Comtes, i que jo com a subscriptor rebia.

No cal dir si'm seria agradívola la nova, que'm portava l'ocasió d'estrenyar altra vegada la ma del sant sacerdot i volgut amic, qu'havia tastades totes les amargors del Calvari i havia sentit sobre les seves floques espatlles, tot el pes de la tributació amb el qual Jesucrist havia volgut posar a prova la seva resignació i paciència. L'acompanyi a la Fonda d'Espanya on fou objecte de totes les atencions per part de l'actual fondista, que feu tot quan li fou possible per obsequiar-lo com se mereixia.

Al sent demà a l'hora que tot just el sol començava de besar amb els seus llavis de foc la crestalluda montanya de Sulterra, trucava jo a la porta de la cambra on Mossen Cinto havia passat la nit, i creient qu'encara reposant del cançament del dia anterior, l'encontrí ja salmellant i oferint a Deu Nostre Senyor les primícies d'aquell dia, que, potser fou per ell, un dels mes felïços de la vida. Mitja hora després apuntava els llavis a la copa del sagrat calzer i s'extasiava amb la dolçor del nèctar celestial, que tant regalava el seu cor infantil.

Els que tingueren la ditxa d'oïr alguna vegada la Missa del Autor dels Idilis pogueren palesar pla bé d'on treia el pit, el Cigne del Sagrari, per cantar com diu ell, els epitalamis tan purs qu'ensenyen

els serafins que a voliors voltejen el sagrat viril.

A fins després de la Missa, i a mentres ens dirigíem a la fonda per pèndrer el desdèjuni, no'm manifestà l'objecte de la seva vinguda, que no era altre que fer una visita al Dr. Morgades resident. a les hores, a la Torre de Sant Miquel, propietat de la cristiana i bondadosa senyora Vidua de Villavechia.

Serien les vuit del matí, quan amb una tartana d'en Torrent ens dirigíem a la Senyorial morada. El camí que hi guia, gosa de tots els atractius d'un panorama dels més esplèndids. I Mossen Cinto que no tenia pas d'esforçar-se per destriar els encants de la Natura, quedà embadalit davant d'aquella visió que desde el pla d'en Serras es colombrava.

Matagalls, les Agudes, el Turó del Home, li deia jo, signant-li la llonga esquena del gegant de Catalunya que en el decurs dels segles ha vist néixer i pondre-s el sol de la llibertat de la Patria. I girant-me cap a llevant, li marcava Farnés, Santa Coloma, Caldas, la riallera parroquia de Vallors, el Padró, i el solitari convent de Sant Salvi, abandonat l'any trenta cinc pels seus frares, dos dels quals foren vilment assassinats prop de Sant Hilari. Passarem la Fossa de la Minyona i li contí l'esparvaradora tradició que'l nostre poble manté tan fresca. Llà de llà es veien les galeries del Soler que li expliquí havia servit d'hospital de sang durant la darrera carlinada. I al senyalar-li l'altívol Sulterra, després de pintarli amb quatre pinzellades l'immensitat de món que's domina, li feu conèixer l'història del mariner i fundació de la capella de Sant Miquel, que amb tanta menudencia de detalls ens contaven els nostres volguts avis.

Arrivarem a les portes de Villavechia i avisat el Dr. Morgades de la vinguda de Mossen Cinto, el feu passar immediatament. L'entrevista duraria uns tres quarts d'hora que jo aprofití per resseguir l'alzinar, encantadora joia que posseeix la Torre de St. Miquel, i qui amb tanta amor cuiden i respecten els seus propietaris.

Torní al jardí qu'envolta la casa, i al cap de poc vegí que sortíem per la porta forana, el Sr. Bisbe, el Canonge Corbella i Mossén Cinto, tots tres amb la joia pintada a la cara. Prova palesa de que l'entrevista havia sigut coral, i que l'ànima del Bisbe de Ripoll, i la del Cantor del Canigó, deposades totes les diferències que per un temps, si bé massa llave, les havien tingut distanciades, batien de nou al uníson d'amor i de pau.—«Jo el beneesc amb tot el meu cor, foren les darreres paraules que oïrem del Dr. Morgades, quan ja muntats a la tartana empréiem la devallada cap al poble. Durant el camí em recalçà diferents vegades l'afectuositat amb que havia estat rebut, i per algunes llàgrimes d'alegria

que li viu brollar dels seus ulls, coneixí de sobres qu'el cor no li cabia al pit de content.

Visitarem aquell mateix matí la Fontvella, i a la tarde, amb en Victori i en Tiago ferem una excursió a la Fontpicant, per can Gambada. Sempre tingué la paraula Mossén Cinto, explicant nos fil per randa la concepció de l'Atlàntida i una infinitat dels seus viatges.

Durà qui sab el temps que quan passava per la Serra de Sa eta em semblava sentir encara la seva veu exclamant: «Quin paradís per cantar hi un rossinyol!»

Al dia següent cavalcant, Mossén Cinto, el burro de can Famadas, empréiem el camí de Viladrau per pujar a Matagalls amb tota la Redacció de la «Creu del Montseny», de quina expedició en dona compte detallat aquell periòdic.

S'ha escrit bastant i s'escriurà més encara sobre el Dr. Morgades i Mossén Cinto. I com tal vegada hi podria haver alguna ploma, que per ignorancia, presentés als dos personatges com dos enemics irreconciliables a fins a la mort, hem cregut convenient donar compte d'aquest fet per esvanir certes suspicacies i posar els dos sacerdots patricis en el lloc que'ls pertany. Eren dos cors cristians, i els cors cristians un dia o altre es troven dintre els braços de la creu de Jesucrist.

R. C.

Dels variats matïços del sentit moral

En la vida humana existeixen quatre menes de matïços de això que'n diem sentit moral:

A) Aquella mena de sentit que permet a un ciutadà, com la cosa més natural del món, saltar de nits al terrat del veí, entrar al galliner, pendre-li una gallina, emportar-se-la a casa, matar-la i menjar-se-la tranquil·lament.

B) Aquella mena de sentit que aconsella al ciutadà que quan, per casualitat, li salti a casa una gallina del veí, li apreti el ganyot perquè no cridi, la plomiotot seguit, i la tiri a l'olla sense dir res a ningú.

C) Aquella mena de sentit que obliga al ciutadà, quan casualment una gallina del veí nat li salti dins de casa, a guardar-la i alimentar-la silenciosament, esperant que algun veí la